

La continuïtat dels PEV i PIL en l'ESO

Índex

1.- Antecedents

2.- Introducció

3.- Legislació

4.- Informe

5.- Recomanacions

6.- Annexos

Julià-Vicent Rey Nicolás

Antecedents

Al llarg dels informes dels darrers anys sobre la situació de l'ensenyament en valencià al nostre país s'ha constatat que s'arrosseguen els següents desequilibris:

- ✓ **Hi ha un augment molt poc significatiu.** Cal assenyalar que si després de vint-i-sis anys d'escola en valencià només ha arribat l'ensenyament en valencià a un 23 % de l'alumnat, caldrà un segle per a poder arribar a tothom.
- ✓ Tendència a la **creació d'una doble xarxa educativa**, ensenyament públic en valencià i concertat-privat en castellà.
- ✓ **La distribució territorial és molt irregular** quan es tracta dels centres públics: mentre a la província d'Alacant són el 42%, en la de Castelló són el 81,73% i en la de València el 68%.
- ✓ **No hi ha continuïtat dels programes d'ensenyament en valencià** entre els trams educatius; és a dir, de Primària a ESO i posteriorment al Batxillerat o als Cicles Formatius de FP.

Introducció

L'informe del curs 2004-2005 s'ha centrat en fer un seguiment dels Programes d'Ensenyament en Valencià i d'Immersion Lingüística en centres de Primària que passen a cursar primer d'ESO en un centre de Secundària.

Les dades que ens arriben de Conselleria d'Educació i Cultura sobre IES que imparteixen Programa d'Ensenyament en Valencià es limiten a enumerar els centres però no entren a detallar quantes línies s'imparteixen en Pev i quantes en PIP.

L'ordre d'adscripció de centres de primària a un corresponent centre de secundària deixa clara la configuració de programes PEV/PIL i PIP en els centres de secundària. Així, cada IES ha d'ofertar tantes línies PEV com li corresponguen dels centres de primària que té adscrits. Posem un exemple: tres escoles de primària amb un PEV en cada una d'elles estan adscrites a un mateix IES, per tant aquest haurà d'ofertar tres línies de PEV en secundària per a garantir la continuïtat de les tres línies PEV que li arriben des dels centres de primària.

Cal apuntar que únicament queden al voltant d'un 23% de CP que mantenen el 1r Cicle d'ESO. En aquests casos les línies PEV/PIL de primària tenen continuïtat en secundària. Però la pràctica diària ens demostra que això no estava passant fins ara en els centres de secundària.

En els anteriors informes sobre l'ensenyament en valencià sempre hem apuntat la nostra preocupació per la continuïtat de les línies PEV/PIL de primària a secundària. Per tant, la nostra recerca en aquest informe gira al voltant d'aquest aspecte.

Legislació

La legislació vigent que s'ha utilitzat per a realitzar aquest informe han estat, per una part la Llei d'Ús i Ensenyament del valencià i per l'altra la normativa d'adscripció, a efectes d'escolarització, de cada Col·legi Públic de Primària a un IES o Secció.

Així, la Llei d'Ús en el seu articulat referint-se a l'ensenyament diu:

Art. 18. 1: *"La incorporació del valencià a l'ensenyament és obligatòria en tots els nivells educatius".*

Art. 18. 3: *"El valencià i el castellà són llengües obligatòries als Plans d'Ensenyament dels nivells no universitaris".*

Art. 19. 2: *"al final dels cicles en què es declara obligatòria la incorporació del valencià a l'ensenyament, i qualsevol que haja estat la llengua habitual en iniciar els estudis, els alumnes han d'estar capacitats per a utilitzar, oralment i per escrit, el valencià en igualtat amb el castellà."*

Per a acomplir això l'Administració valenciana va optar per la combinació de dos models: el d'*incorporació progressiva* (PIP) i el d'*ensenyament en valencià* (PEV i PIL).

Ara bé, únicament els programes del model d'ensenyament en valencià, és a dir PEV i PIL, garanteixen que l'alumnat en acabar els seus estudis obligatoris tinguen la mateixa competència oral i escrita en valencià i castellà.

Pel que fa a la normativa d'Adscripció, el Decret 87/2001, de 24 d'abril, de Govern Valencià, pel qual es modifica parcialment el Decret 27/1998, de 10 de març, que regula l'admissió de l'alumnat als centres docents no universitaris de la Comunitat Valenciana sostinguts amb fons públics, determina que la Conselleria de Cultura i Educació realitzarà les adscripcions, a efectes d'escolarització, de cada un dels col·legis d'Educació Primària a un institut o secció d'Educació Secundària en què s'impartesca l'Educació Secundària Obligatòria.

L'adscripció dels col·legis i centres d'Educació Primària a instituts/seccions d'Educació Secundària té com a única finalitat ordenar el procés d'escolarització de l'alumnat que ha de canviar de centre per a iniciar o prosseguir els ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria i fer efectiu el dret a continuar els seus estudis a l'institut/secció adscrit sense necessitat de nou procés d'admissió.

El model d'adscripció ha sigut el resultat de l'aplicació dels següents criteris i factors interrelacionats:

- ✓ Capacitat dels instituts/seccions d'Educació Secundària continguts en el Mapa Escolar per a l'aplicació de la Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu
- ✓ Expressat mitjançant el seu perfil d'unitats per nivells; població escolaritzada als col·legis i centres d'Educació Primària objecte d'adscripció.
- ✓ La seua ubicació del Col·legis i proximitat a instituts/seccions.
- ✓ la coordinació existent entre els centres determinada per la vigent adscripció pedagògica d'aquests.

Així, a partir de la RESOLUCIÓ de 8 de març de 2002, de la Direcció General de Centres Docents, publicada en el DOGV del 14/03/02; la Conselleria ha anat successivament adscriuint els CP als IES mitjançant resolucions o ordres i publicant-ho en el DOGV:

- ✓ DOGV 4210 14/03/2002
- ✓ DOGV 4233 22/04/2002
- ✓ DOGV 4455 07/03/2003
- ✓ DOGV 4500 15/05/2003
- ✓ DOGV 4714 17/03/2004 modificació
- ✓ DOGV 4975 31/03/2005 modificació

Cal assenyalar que entre els criteris tècnics seguits per a estructurar i ordenar l'adscripció de CP a IES no s'ha utilitzat la planificació lingüística dins dels criteris pedagògic i didàctics.

Informe

L'objectiu general d'aquest treball és comparar el nombre de línies d'ensenyament en valencià de l'alumnat d'Ed. Primària i la seua continuïtat en incorporar-se l'alumnat a l'Ed. Secundària Obligatòria (ESO).

Ara per ara tots els IES tenen primer cicle d'ESO. Únicament queden al voltant d'un 23% de CP que mantenen el 1r Cicle d'ESO. Evidentment, les dades que s'han recollit són molt significatives i amb una fiabilitat molt elevada. De la mateixa manera, es preveu que l'augment de la ràtio de Primària (25) a ESO (30), així com també les línies d'ensenyament en valencià no completes dels CP puguen reduir en un 10% el nombre de línies en Secundària, dada que ha estat comptabilitzada en l'estudi.

Tot seguit, s'han recollit totes les dades dels IES i Seccions de la zona valencianoparlant del País Valencià, i s'han extret totes les dades del perfil dels IES (nombre d'unitats d'ESO, etc) de l'Ordre de 14 de desembre de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, (DOGV 23/12/04), la qual en el seu Annex I publica el Mapa Escolar de Secundària en el País Valencià. Així, els IES i Seccions de la zona valencianoparlants en funcionament aquest curs 04/05 són els següents:

Taula 1: IES i seccions de zona valencianoparlant

	IES i Sec	zona valencianoparlants
Alacant	130	98
Castelló	49	45
València	169	153
País Valencià	348	296

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport

Després, s'ha fet l'estudi tècnic de cada IES i/o Secció. S'ha analitzat el seu perfil: unitats, nombre de línies i la seua oferta lingüística; PEVs i PIPs en funcionament. Els resultats obtinguts han estat els següents:

Taula 2: Línies en IES i seccions de zona valencianoparlant

	Línies en IES	PIP en IES	%	PEV en IES	%
Alacant	251	176	71	75	29
Castelló	155	86	55.5	69	44.5
València	420	240	57.1	180	42.9
País Valencià	826	502	60.8	324	39.2

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport

Seguidament, s'ha recollit la informació de la normativa sobre l'Adscripció, a efectes d'escolarització, de CP a IES. S'ha agrupat cada IES amb els CP que té adscrits i s'han comptabilitzat les línies d'ensenyament en valencià (PEV/PIL) que els centres d'Ed. Infantil i Ed. Primària apliquen.

Finalment, s'ha comparat l'oferta lingüística dels IES amb la dels que s'apliquen en els CP:

Taula 3: Comparació de línies PEV/PIL de CPs adscrits i IES

	PEV en IES Línies	Línies PEV/PIL en CP Adscrits	
Alacant	75	122	- 47
Castelló	69	132	- 63
València	180	319	-139
País Valencià	324	573	-249

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport

De les dades obtingudes s'extrau que en els 296 centres de secundària en zona valencianoparlant s'imparteixen 324 línies de PEV i 502 línies de PIP. Això significa que un 39'2 % dels alumnes que cursen primer cicle d'ESO en zona valencianoparlant reben ensenyament en valencià. Cal tenir en compte que aquest 39'2 % de línies PEV no es tradueix necessàriament en un 39'2 % d'alumnes en PEV , ja que, en molts casos, les línies PEV tenen menys alumnes per grup que les línies PIP.

Si comparem aquestes dades amb les de primària, observem que durant el curs 2004/2005 haurien d'haver començat 573 línies PEV que van acabar la primària el curs anterior. Això hauria significat un 69'37 % de línies PEV en primer curs d'ESO. Per tant, s'han perdut 249 línies (- 29'9 %) en el pas de primària a secundària.

Aquesta pèrdua de línies d'ensenyament en valencià entre primària i secundària no es deu a una falta d'infraestructures en els centres, ja que a tots els IES les línies PEV coexisteixen amb línies PIP.

Aquest desequilibri es produeix, més aïna, per la falta de catalogació lingüística en secundària. El fet que els llocs de treball de primària estiguen tots catalogats amb perfil lingüístic però sense continuïtat a secundària produeix paral·lelament una discontinuïtat en el seguiment de les línies PEV en el canvi de primària a secundària amb el consegüent retrocés en el procés de normalització lingüística en l'àmbit educatiu, i la privació dels drets dels alumnes a continuar rebent l'ensenyament amb el model triat pels pares i mares.

Recomanacions

Davant de la realitat que dibuixen els resultats obtinguts en l'estudi, podem afirmar que el sistema educatiu valencià és significativament paradoxal i contradictori ja que solament aconseguen els objectius marcats per la legislació vigent l'alumnat escolaritzat en programes d'ensenyament en valencià i que malauradament, la seua continuïtat en els seus estudis obligatoris està en perill.

Per tant, cal exigir a l'Administració educativa valenciana actuacions i mesures urgents per corregir el desequilibri que suposa per al sistema educatiu valencià, la no continuïtat dels programes d'ensenyament en valencià en l'ESO i la resta d'estudis postobligatoris i de règim especialitzats. Així, proposem les següents mesures i actuacions:

- ✓ Garantir la continuïtat en secundària dels programes d'ensenyament en valencià que apliquen els centres de primària, així com també garantir els drets lingüístics individuals de les famílies i de l'alumnat.
- ✓ Catalogar lingüísticament tots els llocs de treball de Secundària, Cicles Formatius i Ensenyaments de Règim Especialitzats.

- ✓ Reduir la ràtio per a formar grups d'ensenyament en valencià als diferents Batxillerats.
- ✓ Incloure en tots els currículums dels Cicles Formatius el vocabulari tècnic pertinent en valencià. Així mateix, els Cicles Formatius de les Famílies professionals d'Administració, Comunicació, imatge i so, Hoteleria i Turisme, Comerç i Marketing, Serveis Socioculturals i a la Comunitat i d'altres, deuen incloure en els seus respectius currículums una major presència del valencià.
- ✓ **Substituir els PIP**, en un termini de tres cursos, per programes d'ensenyament en valencià (PEV/PIL) a tots els centres públics, tant de Primària com de Secundària.
- ✓ Promoure i potenciar **plans d'acollida**. En aquests moments de forta afluència migratòria de ciutadans i ciutadanes d'arreu del món, és més important que mai l'acolliment d'aquestes persones en condicions de dignitat oferint-los i facilitant-los l'accés als recursos bàsics de benestar, però també del coneixement del valencià com a llengua pròpia.
- ✓ Promoure l'aplicació dels Plans de Normalització Lingüística dels centres sostinguts amb fons públics.
- ✓ Establir com a requisit el tractament del valencià per als Projectes d'Ed. Compensatòria, Innovació i Investigació Educativa.

Annexos

Evolució de l'alumnat i els centres des del curs 83/84 fins el 93/94.

Curs	Centres públics i privats concertats		Alumnat	
	Primària	Secundària	Primària	Secundària
83/84	10		1.432	
84/85	48		5.414	
85/86	116		10.611	
86/87	151		11.375	
87/88	168		13.131	
88/89	211		17.279	
89/90	239		23.979	
90/91	265	40	30.132	2.876
91/92	311	43	32.073	3.035
92/93	392	58	39.418	4.823
93/94	474	71	47.776	7.001

Font: Conselleria de Cultura, Educació i Esport

Evolució de l'alumnat i els centres des del curs 94/95 fins el 04/05.

Curs	Centres públics i privats concertats		Alumnat	
	Primària	Secundària	Primària	Secundària
94/95	511	86	55.981	8.546
95/96	559	99	63.790	10.487
96/97	603	118	72.400	14.013
97/98	622	138	80.615	17.113
98/99	634	177	88.151	21.747
99/00	644	193	96.171	25.247
00/01	650	213	102.250	30.320
01/02	655	222	106.528	30.891
02/03	671	241	112.164	35.133
03/04	691	259	116.009	36.921
04/05	704	275	116.837	39.020

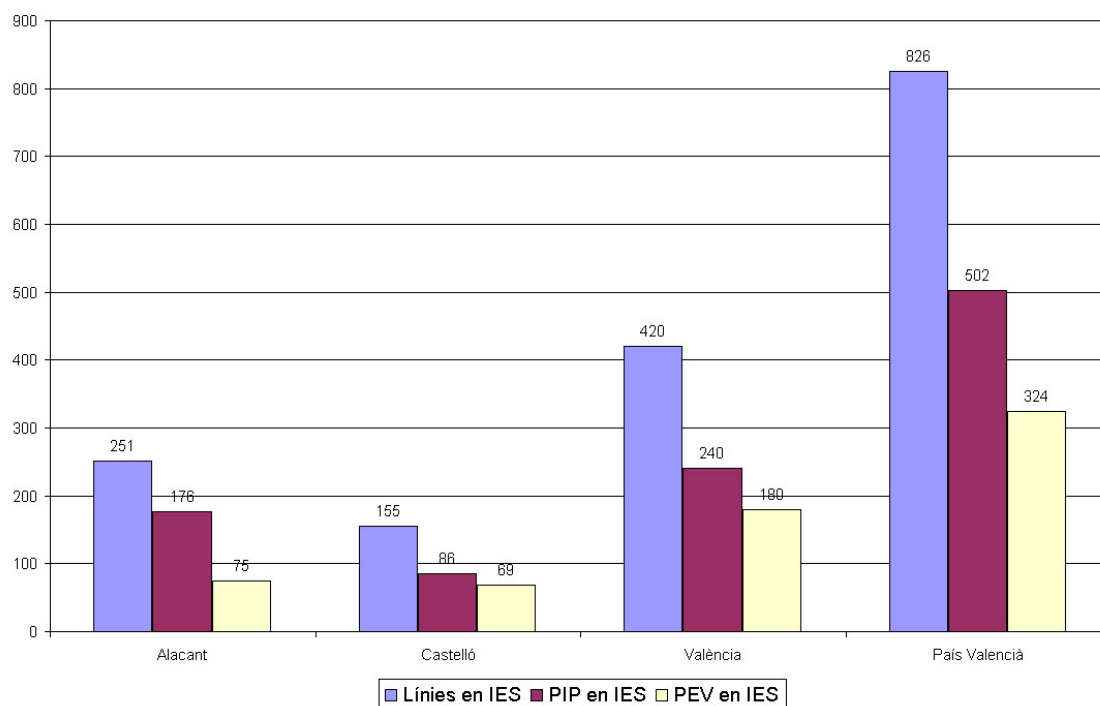
Font: Conselleria de Cultura, Educació i Esport

Línies dels IES de la zona valencianoparlants

	IES	Línies en IES	PIP en IES	%	PEV en IES	%
Alacant	98	251	176	71	75	29
Castelló	45	155	86	55.5	69	44.5
València	153	420	240	57.1	180	42.9
País Valencià	296	826	502	60.8	324	39.2

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport

Línies en IES i seccions de zona valencianoparlant

Comparació de les línies d'ensenyament en valencià dels CP i el IES (adscripció)

	PEV en IES Línies	Línies PEV/PIL en CP Adscrits	
Alacant	75	122	- 47
Castelló	69	132	- 63
València	180	319	-139
País Valencià	324	573	-249

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport

Comparació de línies PEV/PIL de CP adscrits i IES

